

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
Donáti utca 35-45.
1015 Budapest

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 4 2 6 - 0 / 2019	
Érkezett: 2019 SZEPT 0 5.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 4 db	

részére a

FOVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 72.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2019 JÚL 1 5.
PÉLDÁNY:	ÍV:
MELLÉKLET:	KÖZTÜK:
FŐLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON:	

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK

Markó utca 27.
1055 Budapest

útján

Tárgy: Alkotmányjogi panasz az
Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d)
pontja és az Alkotmánybíróságról szóló
2011. évi CLI. törvény 27. § a) és b) pontja
alapján

Az egyedi ügyben hozott jogerős ítélet kézbesítésének napja: 2019. június 3.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Molnár P. Csilla ügyvéd (Winkler, Barna és Társai Ügyvédi Iroda; [redacted])
[redacted] mint [redacted] (született: [redacted]) a
[redacted] a) indítványozó (a továbbiakban: „Indítványozó”) képviselőként csatolt
meghatalmazás alapján eljáró jogi képviselő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a
továbbiakban: „Abtv.”) 27. § a) és b) pontja alapján – törvényes határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 27. § a) és b) pontja alapján állapítsa meg a
Kúria Pfv.III.20.359/2018/8. számú ítéletének, illetve a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.450/2017/7/II.
számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és egyúttal azokat semmisítse meg.

Jelen kérelmen az Abtv. 54. § (1) bekezdése alapján illetéket nem róttunk le.

I. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ ELŐZMÉNYEI

I.1 A kártalanítási igény alapjául szolgáló büntetőeljárás

Indítványozó a [REDACTED] sérelmére elkövetett emberölés bűntette miatt indult büntetőeljárás először tanúja, később másodrendű vádlottja volt. A Budai Központi Kerületi Bíróság 2004. február 12-én rendelte el az Indítványozó előzetes letartóztatását, amely – Indítványozó 1065 nap időtartamú fogvatartásával – 2007. január 12-ig tartott. Indítványozót a Fővárosi Ítéltábla a **3.Bf.400/2013/9.** számú ítéletével jogerősen felmentette az ellene emelt vádak alól.

I.2 A kártalanítás tárgyában indított polgári peres eljárás

Indítványozó kereseti kérelmében 25.000.000. forint sérelemdíj és 13.500.000. forint kártérítés megfizetését kérte Magyar Állam alperes részéről az **1998. évi XIX. törvény** (a továbbiakban: „*régi Be.*”) **580. § (1) bekezdése** alapján. Indítványozó előadta, hogy a személyi szabadságától való megfosztás fizikai és pszichés terheket rótt rá, társadalmi kapcsolatai leépültek és társadalmi megítélése is sérült. A Magyar Állam alperesként a kereset elutasítását kérte a **régi Be. 580. § (3) bekezdés c) pontja** szerinti kizáró okra hivatkozva.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15.000.000 forint vagyoni és 5.833.000 forint nem vagyoni kártérítést az Indítványozónak. Az alperes fellebbezése, illetve az Indítványozó csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a keresetet teljes egészében elutasította.

Indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, melyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú ítélet helybenhagyását vagy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet alaptalannak találta, előadta, hogy az Indítványozó büntetőeljárásban tett vallomásai a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban lényeges kérdésekben tértek el, így Indítványozó nem jogosult a kártalanításra. Kúria a **Pfv.III.20.359/2018/8.** számú ítéletében a másodfokú bíróság határozatát hatályában fenntartotta.

II. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ TÁRGYA

Jelen alkotmányjogi panasz jogalapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Abtv. 27. § a) és b) pontja azzal, hogy a Kúria Pfv.III.20.359/2018/8. számú ítélete Indítványozó

Alaptörvényben biztosított jogait sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

Az Kúria Pfv.III.20.359/2018/8. számú alkotmányjogi panasszal megtámadott alaptörvény-ellenességét az alábbi Alaptörvényben biztosított jogok megsértése indokolja.

II.1 Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése

Az **Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése** értelmében „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*” A jogállamiság – mely a modern demokratikus államok elengedhetetlen és legfőbb pillére – követelménye mind formai, mind tartalmi szempontból köti az államot közhatalomgyakorlása során, melynek értelmében az állami szerv cselekvése során köteles megfelelni a hatályos jogszabályok előírásainak. Jelen esetben sérül a jogállamiság elve azzal, hogy a tévesen elítélt és ennek következtében 35 hónap 10 nap időtartamú előzetes letartóztatásban lévő Indítványozó kártalanításra való alkotmányos jogának érvényesítését megtagadja. „Magyarországon minden közhatalmat gyakorló szervnek - függetlenül attól, hogy a hatalommegosztás rendszerében hol helyezkedik el - kötelezettsége, hogy a jogszabályban meghatározott hatáskörét úgy gyakorolja, hogy az alapvető jogok érvényesülését biztosítsa.” (18/2019 (VI.12.) AB határozat). Magyarország jogállam lévén az ilyen tárgyi súlyú jogalkalmazói tévedésből eredő anyagi- és nem anyagi károkat köteles megtéríteni.

II.2 Alaptörvény IV. cikke és XXVIII. cikke

Az **Alaptörvény IV. cikkében** foglaltak alapján *(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonságához. (2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. (4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.*

Az **Alaptörvény XXVIII. cikkének** értelmében *(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. (3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.* Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az Indítványozót ért alapjogsérelem egyik legfőbb komponense a bírósági eljárás ésszerű határidőn belüli befejezésének hiánya. Ha az eljárás hatékonyabb, úgy az előzetes letartóztatás is rövidebb tartamú, ezáltal az okozott kár is csekélyebb mértékű lett volna. Azzal, hogy a Kúria a Pfv.III.20.359/2018/8. számú ítéletében helyben hagyta a másodfokú bíróság kártalanítási igényt megtagadó határozatát, figyelmen kívül hagyta, hogy Indítványozó jogosult a bíróság által jogellenesen okozott károk megtérítésére. A személyi szabadságot – mint az egyik legfontosabb alkotmányos jogot – kizárólag törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján lehet korlátozni. Jelen ügyben utólag derült ki, hogy Indítványozó előzetes letartóztatása – a jogerős bírósági felmentés

következtében – nem rendelkezett a fent említett alkotmányos joggal. Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg. „Az ártatlanság vélelmének egyik következménye, hogy **az a személy, akinek büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozatban nem állapította meg, nem sújtható olyan jogkövetkezményekkel, amelyet a jog a bűnösség megállapításához kapcsol.**” (30/1995 (V.25.) AB határozat) A bíróság felmentő ítélete (res iudicata) a terhelt ártatlanságát vélelem státuszról biztos státuszba váltotta és egyben megnyitotta az olyan járulékos igények gyakorlásának lehetőségét, mint a kártalanításhoz való jog érvényesítése.

Ami a régi **Be. 580. § (3) bekezdés c) pontja** szerinti kizáró ok fennállását illeti, külön meg kell jegyezni és kiemelni, hogy Indítványozó a büntetőeljárásban először tanúként került kihallgatásra és e minőségében tett vallomást. Immanens különbséget jelent a tanú státuszban és a terhelt státuszban való vallomástétel: előbbi esetben a tanú a hatóság és bíróság előtt nyugodt pszichés állapotban képes a nyilatkozattételre, míg terheltként a személy mind tudatalatt, mind tudatosan okkal tarthat a vallomástételére vélhetően alapított ítélet büntetőjogi következményeitől, ezáltal vallomásának hangvétele, minősége, részletessége és valóságábrázolása is gyökeresen eltér. Ezt a mindenkori jogalkotó méltányolja. Ugyan a terhelt és a tanú is jogosult arra, hogy megtagadja a vallomástételt, amennyiben önmagát bűncselekmény elkövetésével vádolná és egyikük sem kötelezhető arra, hogy magára nézve terhelt vallomást tegyen, ezen szabály mégis eltérő vonásokat mutat a két címzetre nézve. Tanúként a – törvényben rögzített megtagadási okok fennállása kivételével – a vallomástétel a büntetőeljárást segítő kötelezettség, terheltként azonban az ellene felhozott vád elleni védekezés alapvető része.

Nem helytálló a **Kúria Pfv.III.20.359/2018/8.** számú ítéletének [32] bekezdésben kifejtett álláspontja, mely szerint a másodfokú bíróság nem állapította meg a hamis tanúzás bűncselekményének elkövetését, azt pusztán a kizáró ok fennállásával kapcsolatban vizsgálta. Azzal, hogy a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az Indítványozó tanúvallomási és későbbi terhelti vallomási kollízióban állnak, tulajdonképpen törvényes vád hiányában és polgári eljárásban elbírálta, valamint jogkövetkezményeket fűzött a **Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 272. §-ban** foglalt **hamis tanúzás bűncselekményéhez**, mely minden tekintetben jogszerűtlen és alkotmányellenes.

A Kúria a **Pfv.III.20.359/2018/8.** számú ítéletének [28] bekezdésében arra hivatkozik, hogy az Indítványozó tanúként tett nyilatkozatától lényeges kérdésekben eltért a későbbi terhelti vallomása. A Kúria továbbá ugyanezen határozat [29] bekezdésében kifejtette, hogy a kizáró ok fennállását és Indítványozó a hatóságok félrevezetését célzó egyenes szándékát az utólag, hatóságok által beszerzett telefonhívásokról szóló cellainformációk alapozzák meg. Rendkívül aggályos a Kúria [30] bekezdésben kifejtett álláspontja, mely szerint ugyan alkotmányos jog a védekezéshez való jog gyakorlása, de amennyiben a bíróság úgy ítéli meg, hogy ezzel a terhelt hozzájárul a – hatáskörén és ráhatási körén abszolút módon kívül eső – téves jogalkalmazói döntések meghozatalához, elveszti a jogosultságát az ugyancsak Alaptörvényben deklarált kártalanításhoz való jog érvényesítésére. Az, hogy Indítványozó mindkét minőségében szerepelt ugyanazon

büntetőeljárásban, súlyos és megalapozott kérdést vet fel azzal kapcsolatban, hogy Indítványozónak sérült a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos joga.

A bíróság a kártalanítás megtagadását a régi **Be. 580. § (2) bekezdés c) pontjára** alapította, mely szerint *„nincs helye kártalanításnak, ha a terhelt bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megtevéstésére törekedett, és ezzel neki felróhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúja reá terelődjék és előzetes letartóztatását (...) elrendeljék, megbosszúbbítsák vagy fenntartsák.”* Indítványozó tanúvallomásai és terheltként tett vallomásai közti eltérések a fent említett indokok alapján állhattak fenn, ezért a kártalanítási igény ez okból való megtagadása jogszerűtlen és Indítványozó az **Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdésében** alapjogát súlyosan és közvetlenül sérti.

Az ügy részleteit elemezve megállapítható, hogy a hosszú lefolyású büntetőeljárásban több évre visszamenőleg már hibátlan pontossággal nem emlékezhet a terhelt egy adott szituáció körülményeire, így az eltérő tartalmú tanúvallomások és az azokat cáfoló egyéb hatósági bizonyítékok egy több éves eljárás sajnálatos velejárói. A régi **Be. 580. § (2) bekezdés c) pontjában** lévő kártalanítást kizáró ok – vagy negatív feltétel – csak és kizárólag a terhelt magatartásával szoros ok-okozati összefüggésben állhat. Amennyiben a terhelt eljárás során tanúsított magatartása – melyet nem egyes vallomásokból kiragadott nyilatkozatok útján, hanem maga egészében kell értékelni (EBH2010. 2230., BH2002.393.) – egyenes szándékkal a hatóságok félrevezetésére, célzott megtevéstésére kell irányulnia. „A terhelt magatartása a hatóság megtevéstésére kell irányuljon, emellett felróható kell legyen a megalapozott gyanú ráterelődése kényszerintézkedés elrendelése.” (41/2003 (VII.2.) AB határozat). Nem elvárható az Indítványozótól, hogy az évekig tartó nyomozásban és bírósági eljárásban akár hat évre visszamenőleg ugyanolyan pontossággal emlékezzen és nyilatkozzon bizonyos tényekről és körülményekről. A hatóság Indítványozót 2003-ban hallgatta ki először az 1997-ben elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatban, ezt követően 2004-ben rendelték el az előzetes letartóztatását. Rendkívül gyenge talajon áll a Kúria azon álláspontja, mely szerint egyenes szándékot megalapozza az Indítványozó tanúvallomása és a telefonos cellainformációk ellentmondása. A szándékosság fennállásának megállapíthatósága megkívánja, hogy előrelátható legyen a magatartás következménye, tehát egy ilyen laza ok-okozati összefüggés kapcsán egyenes szándék jogszerű megállapítására nincs lehetőség. A felróhatóságot pedig nem normatív és egyéb feltételek, hanem a magatartást kifejtő motivációja alapozza meg. Fontos körülmény továbbá, hogy a hatóságok által beszerzett cellainformáció objektív és időtálló okirati bizonyíték, míg az Indítványozó vallomása múló emberi emlékezetre alapul, így ezen két bizonyíték egymás ellen való értékelése a tisztességes eljáráshoz való alapjog kapcsán szintén alkotmányos problémát vet fel. A hatóságok és a bíróság kötelezettsége az eljárást – a tényállás megfelelő tisztázása mellett – a lehető leggyorsabban, ésszerű időn belül lefolytatni, amely pont azt a célt szolgálja, hogy a bizonyítékok minőségének és a tényállás felderíthetősége lehetőségének esélye a lehető legkisebb mértékben csökkenjen.

Összességében a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott **Pfv.III.20.359/2018/8. számú ítélete**, illetve a **Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.450/2017/7/II. számú ítélete** – melyek arra a büntetőeljárásra alapulnak,

melyben az Indítványozó először tanúként, később terheltként került kihallgatásra, továbbá az eljárás ésszerű időn belüli befejezésének elmaradása, a bizonyítékok nem megfelelő értékelése, illetve a tisztességes eljárás alkotmányos követelményének teljesülésének hiánya – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, IV. cikkének és a XXVIII. cikkének megsértése okán alapjogsértő és az azokban foglalt kártalanítást kizáró ok megállapításának jóváhagyása alkotmányellenes.

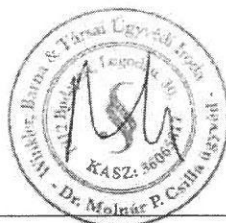
III. KÉRELEM

A fent előadottakra tekintettel kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy jelen alkotmányjogi panaszban foglaltaknak hely adni, a Kúria 2019. április 10. napján kelt Pfv.III.20.359/2018/8. számú ítélete, illetve a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.450/2017/7/II. számú ítélete vonatkozásában az alaptörvény-ellenességet megállapítani, illetve azokat megsemmisíteni szíveskedjen.

Indítványozom továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján az alapüggyel kapcsolatos iratanyag megküldése céljából az ügyben eljáró bíróságot megkeresni szíveskedjen.

Budapest, 2019. július 12.

Tisztelettel:

indítványozó
képviselőként
Dr. Molnár P. Csilla
ügyvéd

Mellékletek

I/1. Ügyvédi meghatalmazás